

การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหารจัดการของผู้บริหาร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
The use of information for management decision-making of executives,
Faculty of Education, Bangkokthonburi University

รวิสุดา เทศเมือง¹ และ รสรินทร์ อรอมรัตน์²
(Rawisuda Tesmuang¹ and Rossarin Onamornrat²)

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร

¹ Department of Educational Technology and Communication, Faculty of Education,
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

²สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร

² Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: jikjik2526@gmail.com

Article history:

Received 10 February 2025

Revised 14 July 2025

Accepted 18 July 2025

SIMILARITY INDEX = 0.78 %

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ 2) ศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงบริหาร และ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) โดยด้านที่มีระดับสูงสุด คือ คุณภาพของข้อมูล ($\bar{x} = 4.35$) และด้านที่มีระดับต่ำที่สุด คือ การเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูล ($\bar{x} = 3.78$) 2) ระดับการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงบริหารอยู่ในระดับมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) โดยด้านที่มีระดับสูงสุด คือ การวางแผนกลยุทธ์และนโยบาย ($\bar{x} = 4.36$) และด้านที่มีระดับต่ำที่สุด คือ การประเมินผลและพัฒนาองค์กร ($\bar{x} = 3.84$) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจเชิงบริหารพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.721, p < .01$)

ผลการศึกษาสะท้อนว่า การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านคุณภาพของข้อมูลและการวางแผนกลยุทธ์ ช่วยส่งเสริมการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารในองค์กรทางการศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ ควรมีการพัฒนากระบวนการข้อมูลกลางเพื่อเพิ่มการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ ระบบสารสนเทศ การตัดสินใจเชิงบริหาร

Abstract

This research aims to 1) study the level of information management, 2) study the use of information in administrative decision making, and 3) analyze the relationship between information management and administrative decision making of administrators of the Faculty of Education, Bangkokthonburi University, using questionnaires as a data collection tool and analyzing with descriptive statistics and Pearson correlation coefficient. The research results found that 1) the overall level of information management was at a high level ($\bar{x} = 4.12$), with the highest level being information quality ($\bar{x} = 4.35$) and the lowest level being information dissemination and access ($\bar{x} = 3.78$). 2) the level of data utilization in administrative decision-making was at a very high level ($\bar{x} = 4.18$), with the highest level being strategic and policy planning ($\bar{x} = 4.36$) and the lowest level being organizational evaluation and development ($\bar{x} = 3.84$). 3) The relationship between information management and administrative decision-making was found to be highly positive and statistically significant at the .01 level ($r = 0.721$, $p < .01$).

The study findings demonstrate that effective information management, particularly in the areas of data quality and strategic planning, significantly enhances management decision-making among administrators in educational organizations. A centralized information system should be developed to enhance access to and utilization of data more comprehensively and sustainably.

Keywords: Management, Information Systems, Managerial Decision Making

1. บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เข้ามามีบทบาทอย่างลึกซึ้งซึ่งต่อการบริหารจัดการองค์กร การใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานในทุกกระดับ โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีการกิจด้านการผลิตบัณฑิต พัฒนาหลักสูตร และส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจหลากหลาย ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และการพัฒนาครู ซึ่งล้วนต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจากการสังเกตการณ์ภายในคณะ พบว่ามีความพยายามในการจัดทำระบบฐานข้อมูล เช่น ระบบประเมินหลักสูตร ระบบการติดตามบัณฑิต และระบบทะเบียน แต่ยังขาดการบูรณาการข้อมูลให้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้บริหารต้องตัดสินใจจากข้อมูลเฉพาะด้านไม่ครบถ้วน ซึ่งอาจลดทอนความแม่นยำในการกำหนดนโยบายและวางแผนกลยุทธ์ โดยปัญหาเชิงบริหารที่พบบ่อย ได้แก่ การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งในบางกรณีไม่สอดคล้องกับข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรหรือความต้องการของบุคลากร รวมถึงการพัฒนาบุคลากรที่มีอิงตามความรู้สึกมากกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ ปรากฏการณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึง “ช่องว่าง” ระหว่างข้อมูลที่มีอยู่กับการนำมาใช้จริงในระดับบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในภาพรวมเกี่ยวกับ “การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจทางการศึกษา” จะมีอยู่จำนวนมาก เช่น งานของ จิรภัทร ใจสุข (2561) ที่เสนอแนวทางการใช้ข้อมูลแบบ Data-Driven Decision Making ในสถานศึกษา หรือ ธนกร พันธุ์จินดา (2562) ที่ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ แต่ยังไม่มีการศึกษาใน บริบทเฉพาะ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะของภารกิจการผลิตครูและการประกันคุณภาพภายใน ทำให้ขาดองค์ความรู้ที่ตอบโจทย์ในระดับคณะโดยตรง

ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษารูปแบบ วิธีการ และระดับของการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ตลอดจนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการข้อมูลกับการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน อันจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาและการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1) ศึกษาการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ
- 2) ศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงบริหาร
- 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ตัวแปรต้น

การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

ได้แก่ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ ประกอบด้วย

1. การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)
2. การจัดเก็บและจัดระบบข้อมูล (Data Organization & Storage)
3. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)
4. การเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูล (Data Access & Communication)
5. ความครบถ้วน ถูกต้อง และทันสมัยของข้อมูล (Data Quality)

(อ้างอิงตาม Laudon & Laudon 2020)

ตัวแปรตาม

การตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารคณะ

1. การวางแผนกลยุทธ์และนโยบาย (Strategic Planning and Policy)
2. การบริหารงานวิชาการและหลักสูตร (Academic and Curriculum Management)
3. การบริหารบุคลากร (Personnel Management หรือ Human Resource Management)
4. การบริหารงบประมาณ (Budgetary Management)
5. การประเมินผลและการพัฒนาองค์กร (Evaluation and Organizational Development)

(อ้างอิงตาม Robbins & Coulter 2021)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ, 2) การตัดสินใจเชิงบริหาร, และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับการตัดสินใจ โดยมีการอธิบายทฤษฎีและแบบจำลองที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งอ้างอิงงานวิจัยที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ (Management Information Systems: MIS) Management Information Systems (MIS) คือ ระบบที่สนับสนุนกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโดยการจัดการข้อมูลให้สามารถวิเคราะห์และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยประกอบด้วยกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การรวบรวม (Collection), การจัดเก็บ (Storage), การประมวลผล (Processing), การวิเคราะห์ (Analysis), และการเผยแพร่ข้อมูล (Distribution) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความครบถ้วน ถูกต้อง และทันเวลา (Laudon & Laudon, 2020) Boddy, Boonstra & Kennedy (2009) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการบริหารและทำให้สามารถประเมินผลลัพธ์จากการตัดสินใจได้อย่างชัดเจน

Sharma & Yetton (2003) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของระบบสารสนเทศในองค์กรและพบว่า “คุณภาพของข้อมูล” และ “ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล” เป็นตัวชี้วัดสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในทุกระดับ

ในบริบทของสถานศึกษา จิรภัทร ใจสุข (2561) ระบุว่า การจัดระบบข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารอย่างมีแบบแผน ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการประเมินผลการเรียนรู้และการวางแผนกลยุทธ์

2. การตัดสินใจเชิงบริหาร (Strategic Decision-Making) การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Decision-Making) คือกระบวนการที่ผู้บริหารเลือกแนวทางหรือกลยุทธ์ใด ๆ จากหลายทางเลือก โดยอิงจากข้อมูล วัตถุประสงค์ขององค์กร และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (Robbins & Coulter, 2021) Simon (1977) เสนอว่า การตัดสินใจที่ดีในองค์กรต้องผ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ Intelligence (การรวบรวมข้อมูล), Design (การออกแบบทางเลือก), และ Choice (การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด) ซึ่งเป็นฐานของการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support Systems: DSS) Mintzberg, Raisinghani & Theoret (1976) ชี้ว่า การตัดสินใจของผู้บริหารในองค์กรการศึกษามักต้องเผชิญกับ “ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์” หรือ “ข้อมูลที่กระจัดกระจาย” ดังนั้นหากมีการจัดการข้อมูลที่ดี ย่อมช่วยให้ผู้บริหารมีโอกาสตัดสินใจอย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในประเทศไทย ชัยวัฒน์ วงศ์วานิช (2559) ได้เสนอว่า การตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรตั้งอยู่บนข้อมูลที่ชัดเจน และต้องมีระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน

3. แนวคิด Data-Driven Decision Making (DDDM) Data-Driven Decision Making (DDDM) เป็นแนวคิดที่เน้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ การประเมินผลการดำเนินงาน และการกำหนดนโยบาย Mandinach & Gummer (2016) ระบุว่า การฝังแนวคิด DDDM ไว้ในวัฒนธรรมองค์กรการศึกษาจะช่วยให้ผู้บริหารมีแนวทางการวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนได้อย่างมีระบบ Marsh, Pane & Hamilton (2006) ได้ทำการศึกษาการใช้ DDDM ในโรงเรียนของสหรัฐอเมริกา และพบว่าผู้บริหารที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้ จะสามารถปรับปรุงการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ใช้การตัดสินใจตามประสบการณ์หรือความรู้สึกสำหรับประเทศไทย ธนกร พันธุ์จินดา (2562) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และพบว่าการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่วิเคราะห์แล้วมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพของการตัดสินใจ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและการใช้ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารนั้นเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมากทั้งในและต่างประเทศ แต่ยังคงขาดการศึกษาที่ลงลึกในบริบทของ “คณะศึกษาศาสตร์” ในมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งมีลักษณะภารกิจเฉพาะด้านการผลิตครูและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้จึงมีบทบาทในการเติมเต็มช่องว่างขององค์ความรู้ดังกล่าว โดยเฉพาะในมิติของการใช้ MIS และแนวคิด DDDM เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารระดับคณะ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ ระดับการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงบริหาร และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรในบริบทของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ เช่น คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา เจ้าหน้าที่งานแผนงานทะเบียน งานประกันคุณภาพ ฯลฯ จำนวน 57 คน

จำนวนประชากรที่ศึกษา (N) จำนวน 57 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน (e) $5\% = 0.05$ และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 49.89 หรือเท่ากับ 50 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายซึ่งมีบทบาทในกระบวนการบริหารหรือเกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศจริง เช่น ผู้บริหารระดับคณะ อาจารย์ที่มีหน้าที่บริหาร และเจ้าหน้าที่สนับสนุนงานวางแผน ทะเบียน และประกันคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มุ่งศึกษาระดับการบริหารจัดการข้อมูลและการตัดสินใจเชิงบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาคุณสมบัติของผู้มีบทบาทในกระบวนการบริหารหรือใช้ข้อมูลสารสนเทศ ดังนี้

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างที่จัดเก็บ

ลำดับ	ตำแหน่ง/หน้าที่ในคณะ	จำนวน (คน)
1	คณบดี	1
2	รองคณบดี	2
3	หัวหน้าภาควิชา	3
4	อาจารย์ประจำที่มีบทบาทในงานบริหาร	14
5	เจ้าหน้าที่งานวางแผน	6
6	เจ้าหน้าที่ทะเบียน	8
7	เจ้าหน้าที่งานประกันคุณภาพ	6
8	เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการ/งานสนับสนุนทั่วไป	10
รวม		50

3.2 เครื่องมือวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลัก (Primary Data) โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการวิจัย และมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.2.1. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยอ้างอิงจากกรอบแนวคิดการวิจัยและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อวัดระดับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ และการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหาร ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ อายุ ตำแหน่ง หน่วยงาน เป็นต้น)

ส่วนที่ 2 : แบบวัด “การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ” จำนวน 25 ข้อ ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ (1) การรวบรวมข้อมูล, (2) การจัดเก็บข้อมูล, (3) การวิเคราะห์ข้อมูล, (4) การเผยแพร่ข้อมูล, (5) คุณภาพของข้อมูล

ส่วนที่ 3 : แบบวัด “การตัดสินใจเชิงบริหาร” จำนวน 25 ข้อ ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ (1) การวางแผนกลยุทธ์, (2) การบริหารวิชาการ, (3) การบริหารบุคลากร, (4) การบริหารงบประมาณ, (5) การประเมินและพัฒนา รวมทั้งสิ้น: 50 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

3.3.2. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการศึกษาใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence: IOC) โดยแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Cronbach's Alpha) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 15 คน กลุ่มนี้ประกอบด้วยบุคลากรสายสนับสนุนงานบริหารจากอีกคณะหนึ่งภายในมหาวิทยาลัยเดียวกัน (ไม่ได้อยู่ในกลุ่มเป้าหมายหลัก) ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ Cronbach's Alpha

ตารางที่ 2 ค่าดัชนี IOC และค่า Cronbach's Alpha รายมิติ

ตัวแปร / มิติ	จำนวนข้อ	IOC	ค่า α (Cronbach)
การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ	25		
การรวบรวมข้อมูล	5	0.67–1.00	0.81
การจัดเก็บและจัดระบบข้อมูล	5	0.67–1.00	0.84
การวิเคราะห์ข้อมูล	5	0.67–1.00	0.86
การเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูล	5	0.67–1.00	0.78
คุณภาพของข้อมูล	5	0.67–1.00	0.88
การตัดสินใจเชิงบริหาร	25		
การวางแผนกลยุทธ์และนโยบาย	5	0.70–1.00	0.87
การบริหารวิชาการและหลักสูตร	5	0.70–1.00	0.83
การบริหารบุคลากร	5	0.70–1.00	0.84
การบริหารงบประมาณ	5	0.70–1.00	0.80
การประเมินและพัฒนาองค์กร	5	0.70–1.00	0.85

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และผ่านระบบ Google Form โดยมีหนังสือแนะนำตัวและขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์ โดยใช้วิธีการแบบผสม (Mixed-Mode) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความหลากหลายของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล (Mixed-Mode)

ขั้นตอน	รายละเอียด
1. การแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง	จัดส่งเอกสารถึงผู้บริหารและบุคลากรในคณะ พร้อมแนบหนังสือยินยอม ตอบกลับใน 7 วัน
2. การแจกแบบสอบถามออนไลน์	ใช้ Google Form พร้อมจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผ่านไลน์และอีเมล
3. การติดตามผล	โทรติดตามและแจ้งเตือนผู้ตอบที่ยังไม่ส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด
4. การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล	ตรวจสอบความครบถ้วนก่อนวิเคราะห์ ตัดข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ออก

การเก็บข้อมูลในลักษณะดังกล่าวทำให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และลดอคติจากการเลือกวิธีการเพียงทางเดียว พร้อมเพิ่มความเชื่อมั่นในคุณภาพของข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ต่อไป

4. ผลการวิจัย

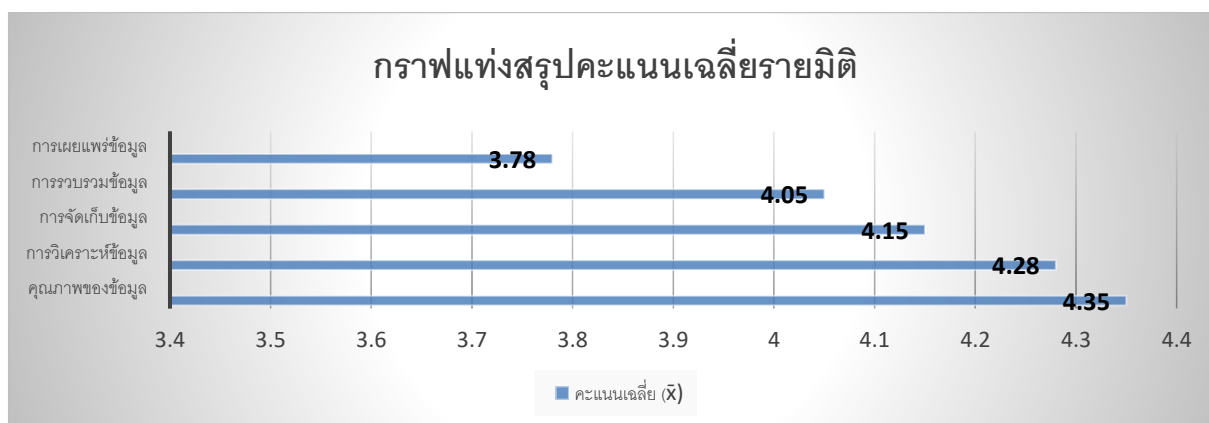
ระดับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

จากการศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหารจัดการของผู้บริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยผลการศึกษาพบว่าโดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.12) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายมิติพบความแตกต่างในระดับการประเมินอย่างชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังนี้

มิติที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ “คุณภาพของข้อมูล” ($\bar{x} = 4.35$) ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับความถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัยของข้อมูลที่นำมาใช้ในการบริหาร

มิติที่ได้คะแนนต่ำที่สุด คือ “การเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูล” ($\bar{x} = 3.78$) สะท้อนให้เห็นว่าการเข้าถึงข้อมูลของบุคลากรหรือการเผยแพร่ข้อมูลในขณะนี้ยังมีข้อจำกัด อาจเกิดจากการไม่มีระบบสารสนเทศกลางหรือแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการเข้าถึงได้สะดวกในทุกระดับ

จากการสัมภาษณ์บุคลากรบางส่วน พบว่าข้อมูลด้านผลการเรียนของนักศึกษา ข้อมูลคุณภาพบัณฑิต หรือข้อมูลการประเมินอาจารย์นั้นยังไม่ได้เผยแพร่เป็นระบบกลาง ผู้บริหารบางรายจึงตัดสินใจโดยอิงจากเอกสารเฉพาะกิจหรือรายงานแยกย่อยแทนที่จะใช้ฐานข้อมูลรวม

แผนภาพที่ 2 กราฟแท่งสรุปคะแนนเฉลี่ยรายมิติ

ระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงบริหาร

ผู้บริหารในคณะศึกษาศาสตร์ประเมินว่าตนเองใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงบริหารอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.18$) โดยเฉพาะใน ด้านการวางแผนกลยุทธ์และนโยบาย ($\bar{x} = 4.36$) ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มที่องค์กรให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาคณะตามข้อมูลจากระบบประกันคุณภาพ การประเมินผลการเรียน และรายงานภาระงานของบุคลากร

ขณะที่ ด้านการประเมินผลและพัฒนาองค์กร ได้ค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ($\bar{x} = 3.84$) ซึ่งอาจแสดงถึงช่องว่างของการนำข้อมูลกลับมาใช้เพื่อ “feedback” และปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ (ตัวแปรต้น) กับการตัดสินใจเชิงบริหาร (ตัวแปรตาม) ได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจเชิงบริหาร

ตัวแปร	r (Pearson)	Sig.(2-tailed)	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ กับการตัดสินใจเชิงบริหาร	0.721	0.000	มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากการวิเคราะห์พบว่า การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยมีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ $r = 0.721$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหากมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ การตัดสินใจของผู้บริหารจะมีแนวโน้มแม่นยำและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1) จากการศึกษาการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงบริหารจัดการของผู้บริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินระดับการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.12) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในรายมิติ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกมิติโดย มิติที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ “คุณภาพของข้อมูล” ($\bar{x} = 4.35$) ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับความถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัยของข้อมูลที่ใช้ในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Sharma & Yetton (2003) ที่ชี้ว่า “data accuracy and reliability” เป็นตัวแปรสำคัญในการตัดสินใจของผู้บริหาร มิติที่ได้คะแนนต่ำที่สุด คือ “การเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูล” ($\bar{x} = 3.78$) สะท้อนให้เห็นว่าการเข้าถึงข้อมูลของบุคลากรหรือการเผยแพร่ข้อมูลในคณะยังมีข้อจำกัด อาจเกิดจากการไม่มีระบบสารสนเทศกลางหรือแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการเข้าถึงได้สะดวกในทุกระดับ ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของแนวคิด Data-Driven Decision Making (DDDM) ที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการศึกษาในระดับสากล เช่น Mandinach & Gummer (2013) ที่เสนอกรอบการปลูกฝังความรู้ด้านข้อมูลในผู้บริหาร และ Power (2008) ที่อธิบายบทบาทของระบบสนับสนุนการตัดสินใจในการเพิ่มคุณภาพข้อมูลที่ใช้ในการบริหาร

2) ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศกับการตัดสินใจเชิงบริหารได้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ กับการตัดสินใจเชิงบริหารจากการวิเคราะห์พบว่า การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการตัดสินใจเชิงบริหารของผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยมีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ $r = 0.721$ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหากมีการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ การตัดสินใจของผู้บริหารจะมีแนวโน้มแม่นยำและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด Robbins & Coulter (2021) ที่เสนอการตัดสินใจเชิงบริหารที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ครบถ้วน ทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ขณะเดียวกันกับ Boddy, Boonstra & Kennedy (2009) ก็ชี้ให้เห็นว่าระบบสารสนเทศที่ดีจะ

ช่วยเพิ่มความโปร่งใสและสนับสนุนให้ผู้บริหารสามารถประเมินผลลัพธ์จากการตัดสินใจได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผลยังสอดคล้องกับ Sharm & Yetton (2003) ที่เน้นถึงความสำคัญของ คุณภาพของข้อมูล และการเข้าถึง ว่าปัจจัย ที่สำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร

5.2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศในคณะศึกษาศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงบริหารได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยเสนอแนวนโยบายระดับคณะ ดังนี้

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรกำหนดจัดตั้งระบบฐานข้อมูลกลางภายในคณะ (Centralized Information System) ควรกำหนดนโยบายให้มีระบบฐานข้อมูลกลาง เช่น ระบบ Dashboard ที่รวบรวมข้อมูลด้านนักศึกษา หลักสูตร บัณฑิต และบุคลากร เพื่อให้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลสำคัญได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ
2. คณะศึกษาศาสตร์ควรแต่งตั้งหน่วยประสานจัดการข้อมูล (Information Focal Point) ให้มีผู้รับผิดชอบข้อมูลจากแต่ละฝ่าย เช่น งานทะเบียน งานประกันคุณภาพ งานวางแผน ฯลฯ ทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลเข้าสู่ระบบกลาง และ ลดความซ้ำซ้อน ของข้อมูลในระดับคณะ
3. คณะศึกษาศาสตร์ส่งเสริมทักษะการใช้ข้อมูลแก่ผู้บริหารและบุคลากร โดยการจัดอบรม/เวิร์กช็อปในการใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนและตัดสินใจ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น, การใช้ Google Data Studio หรือ Microsoft Power BI เพื่อเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์
4. คณะศึกษาศาสตร์ควรเชื่อมโยงระบบสารสนเทศกับการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อมูลสารสนเทศควรถูกนำไปใช้จริงในการ ประเมินคุณภาพภายใน, พัฒนาหลักสูตร, และ วางแผนการเรียนการสอน เพื่อให้ข้อมูลมีบทบาทเชิงนโยบายและการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำขยายขอบเขตการทำวิจัยไปยังคณะหรือครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูล สำหรับให้ผู้บริหารใช้เชิงการตัดสินใจเชิงบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาระบบสารสนเทศเฉพาะทางเช่น ระบบ Power BI, ระบบ MIS หรือ Dashboard ประจำคณะ แล้ววัดผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในช่วงเวลา 6 เดือน–1 ปี เพื่อดูผลลัพธ์เชิงพฤติกรรมจริง
3. ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เกี่ยวกับการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ ร่วมกับผู้ใช้งานจริงในคณะ แล้วติดตามผลลัพธ์ของการใช้งาน ในการตัดสินใจจริงของผู้บริหาร เพื่อแก้ไขปัญหาในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จิรภัทร ใจสุข. (2561). การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วานิช. (2559). การตัดสินใจเชิงบริหารในยุคดิจิทัล. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนกร พันธุ์จินดา. (2562). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 42 (2), 101–115.
- Boddy, D., Boonstra, A., & Kennedy, G. (2009). *Managing information systems: Strategy and organization* (3rd ed.). London: Pearson Education.
- Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2020). *Management information systems: Managing the digital firm* (16th ed.). New York: Pearson.
- Mandinach, E. B., & Gummer, E. S. (2013). A systemic view of implementing data literacy in educator preparation. *Educational Researcher*, 42(1), 30–37.
- Mandinach, E. B., & Gummer, E. S. (2016). *Data literacy for educators: Making it count in teacher preparation and practice*. Teachers College Press.
- Marsh, J. A., Pane, J. F., & Hamilton, L. S. (2006). *Making sense of data-driven decision making in education: Evidence from recent RAND research*. Santa Monica, CA: RAND Corporation. [Online]. Retrieved December 2, 2024 from: https://www.rand.org/pubs/occasional_papers/OP170.html
- Mintzberg, H., Raisinghani, D., & Theoret, A. (1976). The Structure of "Unstructured" Decision Processes. *Administrative Science Quarterly*, 21(2), 246–275. <https://doi.org/10.2307/2392045>
- Power, D. J. (2008). Understanding data-driven decision support systems. *Information Systems Management*, 25(2), 149–154.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2021). *Management* (15th ed.). London: Pearson Education.
- Sharma, R., & Yetton, P. (2003). The contingent effects of management support and task interdependence on successful information systems implementation. *MIS Quarterly*, 27(4), 533–556. <https://doi.org/10.2307/30036553>
- Simon, H. A. (1977). *The New Science of Management Decision* (Revised ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.